

KL

› KOMMUNERNES INTEGRATIONSINDSATS
JUNI 2018

KL-UDSPIL

VEJE TIL FÆLLESSKABET

RAMMER OG MULIGHEDER
I KOMMUNERNES INTEGRATIONSINDSATS

Veje til fællesskabet

© KL

1. udgave, 1. oplag 2018

Produktion: KL's Trykkeri

Design: e-Types

Tryk: Rosendahls a/s

Foto:

KL

Weidekampsgade 10

2300 København S

Tlf. 3370 3370

kl@kl.dk

www.kl.dk

 @kommunerne

 facebook.com/kommunerne

Produktionsnr. 830357

INDHOLD

Forord	4
Resumé af anbefalinger	5
Arbejdsmarkedet som hovedvejen til integration	7
Nationale rammer – anbefalinger til lovgivere og parter	8
Opfølgning på to- og trepartsaftalerne fra 2016	8
Helhedstænkning i integrationskontrakten	8
Nationale rammer for IGU'en	8
Udbredelse af erfaringer fra indsatsen for nyankomne	10
Samspil med uddannelsessektoren	10
Lokale muligheder – anbefalinger til kommunerne	11
Det tværkommunale samarbejde	11
Virksomhedskontakten	12
Lokale muligheder i IGU'en	12
Fastholdelse og efterværn.....	13
Flere flygtninge- og indvandrerkvinder ud på arbejdsmarkedet	13
Indsats for børn og unge	15
Nationale rammer – anbefalinger til lovgivere	16
Solidt vidensgrundlag	16
Familieindsats	16
Nationale rammer for unge under integrationsloven.....	16
Integration i den almene ungeindsats.....	17
Lokale muligheder – anbefalinger til kommunerne	18
Tidlig indsats gennem sprogstimulering og dagtilbud	18
Indsatsen for nyankomne i skolealderen	19
Forældresamarbejde	20
Børn og unges selvbestemmelse	20
Lokale muligheder for unge under integrationsloven	21
Aktiv deltagelse i samfundslivet	23
Nationale rammer – anbefalinger til lovgivere	24
Opfølgning på reform af danskuddannelserne.....	24
Tolkning og teknologi.....	24
Strategisk samarbejde med almene boligorganisationer	24
Lokale muligheder – anbefalinger til kommunerne	25
Erhvervsrettet danskuddannelse	25
Partnerskaber med boligorganisationer	26
Lokale partnerskaber om børn og unge.....	27
Foreningsdeltagelse og frivilligt arbejde.....	28

FORORD

Rammerne om integrationsindsatsen skal sikre, at flest muligt bliver en del af fællesskabet – hvad end de lige er kommet til Danmark eller har boet her i længere tid, måske endda flere generationer.

Kommunerne viser veje og stiller krav. Krav om at alle gør en indsats for at blive aktive deltagere i samfundslivet og forsørge sig selv.

Kommunerne modvirker parallelsamfund ved at vise vej til de fællesskaber, som samfundet rummer og baserer sig på. Fællesskabet på arbejdspladsen. I daginstitutionen, på skolen og på uddannelserne. I fritidsklubben og i forældrebestyrelsen.

Vi skal bruge de gunstige konjunkturer på arbejdsmarkedet til at få flest muligt i job. Også dér hvor det kræver en ekstra indsats og måske lidt ekstra hensyn. Men vi skal også bruge de gode tider til at tænke langsigtet og sikre opkvalificering og en mere permanent tilknytning til arbejdsmarkedet. Vi må ikke skabe en ufaglært underklasse, som er særligt udsat, når konjunkturerne vender, fordi deres kvalifikationer ikke er fulgt med kravene på arbejdsmarkedet.

Vi skal sætte tidligt ind, så tosprogede børn og unge får en fair chance for at klare sig på niveau med deres jævnaldrende. De skal sikres sproglige, faglige og sociale kompetencer til at klare sig igennem skole, uddannelse og endeligt på arbejdsmarkedet. Det handler også om, at de unge får mulighed for at træffe egne personlige valg om deres liv og fremtid.

Kommunerne kan ikke lykkes med integrationsindsatsen alene. Det kræver partnerskaber på tværs af kommuner, boligområder, erhvervsliv og civilsamfund, hvis vi skal nå ud og påvirke folks liv og styrke en aktiv deltagelse i lokalsamfundet.

KL sætter med dette udspil fokus på tre overordnede temaer i bestræbelserne på at lykkes endnu bedre med integrationsindsatsen:

1. Arbejdsmarkedet som hovedvejen til integration
2. Indsats for børn og unge
3. Aktiv deltagelse i samfundslivet

Med udspillet præsenterer KL 40 anbefalinger til både lovgivere og til lokalpolitikere og praktikere i kommunerne. Derudover præsenteres 12 eksempler på, hvordan kommunerne har håndteret konkrete integrationsudfordringer.

God læselyst.

Jacob Bundsgaard

Kristian Wendelboe

RESUMÉ AF ANBEFALINGER

Arbejdsmarkedet som hovedvejen til integration

Anbefalinger til lovgivere og parter

KL mener, at:

- Erhvervslivets organisationer fortsat skal være med til at løfte ansvaret for at flygtninge og indvandrere kommer i job
- Praktik og løntilskud i højere grad bør føre til ordinære løntimer, når flygtninge og indvanderes kvalifikationer matcher arbejdspladsens krav
- Der skal afsættes midler til tolke ved samtaler i asylcentret, så kvaliteten i oplysningerne til kommunerne øges
- Integrationskontrakten tilpasses, så den bliver mere helhedsorienteret
- IGU'en forlænges efter prøveperioden udløber – og at ordningen samtidig udvides og tilpasses
- De gode erfaringer fra indsatsen for nyankomne flygtninge og familiesammenførte bør overføres til flygtninge og indvandrere, som ikke er i integrationsprogram
- Der skal gøres en særlig indsats for ægtefælleforsørgede flygtninge og indvandrere - størstedelen kvinder – fx gennem positive økonomiske incitamenter
- Det skal afdækkes, hvordan uddannelsessektorens rolle i integrationsindsatsen kan styrkes.

Anbefalinger til kommunerne

KL opfordrer kommunerne til at:

- Samarbejdet om den virksomhedsrettede integrationsindsats styrkes på tværs af kommunegrænser
- Bruge de gunstige konjunkturer til at gå i dialog med virksomhederne om øget brug af ordinære løntimer i kombination med praktikker

- Systematisere brugen af forskellige typer af virksomhedspraktikker for at tydeliggøre formål og forventninger

- Bruge integrationskontrakten mere aktivt som dialog- og styringsværktøj i den virksomhedsrettede indsats

- Benytte en model for aflønning i kommunale IGU-forløb, hvor borgeren får en fast løn uanset om vedkommende er på uddannelse eller på arbejde

- Fokusere på fastholdelse og efterværn, når flygtninge og indvandrere er kommet i arbejde

- Arbejde med at motivere flygtninge- og indvandrerkvinder til at komme i virksomhedsforløb – med udgangspunkt i samme krav og redskaber som for mændene.

Indsats for børn og unge

Anbefalinger til lovgivere

KL mener, at:

- Der er behov for at indsamle viden om, hvad der har effekt i integrationsindsatsen for børn og unge samt for at udbrede denne viden
- Adgangen til refusion for familiekonsulenter i integrationsindsatsen skal følge barnets opholdstilladelse og ikke forældrenes
- Unge i integrationsprogrammet også skal kunne visiteres 'uddannelsesparate' ligesom andre unge, og der skal kunne lempes på kravene om virksomhedsrettet indsats
- Reglerne om uddannelsespålæg for unge i integrationsprogram skal følge den samme aldersafgrænsning som for andre unge, dvs. 18-30 år
- Flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus skal have adgang til uddannelse på samme vilkår som øvrige flygtninge

- Der skal være fokus på gruppen af tosprogede elever, når den nye forberedende grunduddannelse (FGU) tilrettelægges

- Lovgivningen skal give mulighed for, at der udvikles modtagelsestilbud til unge flygtninge og familiesammenførte på erhvervsskolerne.

Anbefalinger til kommunerne

KL opfordrer kommunerne til at:

- Fokusere på tidlig indsats for tosprogede børn og unge, herunder gøre øget brug af muligheden i lovgivningen for at give tilbud om sprogstimulering i form af dagtilbud
- Gøre brug af muligheden i lovgivningen for at sprogvurdere børn allerede, når de er 2 år
- Tage politisk stilling, mindst én gang hver valgperiode, til kommunens organisering af tilbud til flygtninge og familiesammenførte i skolealderen
- Have fokus på det gode forældresamarbejde samt inddragelse i forældre- og skolebestyrelser
- Opkvalificere fagprofessionelle til at gå i dialog med børn og unge samt deres forældre om normer, rettigheder og retten til selvbestemmelse
- Have forskellige tilbud til unge i integrationsprogrammet alt afhængig af, om det er mest oplagt at fokusere på uddannelse eller job
- Give en uddannelsesrettet indsats til de unge, som vurderes at kunne gennemføre en uddannelse.

Aktiv deltagelse i samfundslivet

Anbefalinger til lovgivere

KL mener, at:

- Der bør gennemføres en hurtig evaluering af lovændringerne på danskuddannelsesområdet, særligt hvad angår reglerne for de selvforsørgende kursister
- Den kommende indførelse af deltagerbetaling for selvforsørgende kursister i danskuddannelse bør tilbagerulles
- Udmøntningen af Landsbyggefondens midler til boligsociale indsatser skal spille sammen med og understøtte kommunens kernerdrift, herunder integrationsindsatsen
- Rammerne om det strategiske samarbejde mellem kommuner og boligorganisationer m.fl. skal styrkes, fx gennem en statslig pulje til udvikling.

Anbefalinger til kommunerne

KL opfordrer kommunerne til at:

- Arbejde tæt sammen med sprogcenterne om samspillet mellem danskundervisning og virksomhedsindsatsen,

herunder at borgerne fortsætter med at lære dansk – også efter de har fået et job

- Tilrettelægge deres udbud af danskuddannelse så det understøtter et konstruktivt samarbejde mellem kommune og sprogcenter i hele udbudsprocessen
- Lade sig inspirere af sprogmakkermodellem fra det afsluttede projekt Dansk+
- Styrke samarbejdet med almene boligorganisationer i forbindelse med boligplacering af flygtninge

- Indgå partnerskaber med boligselskaber og boligsociale projekter om integrationsprojekter fx for isolerede indvandrerkvinder
- Samarbejde med boligorganisationer og civilsamfund om indsatser for børn og unge i udsatte boligområder
- Fremme flygtninge og indvandreres aktive deltagelse i foreningslivet og som frivillige.

Begreber

I udspillet refereres til forskellige målgrupper. Følgende betegnelser bliver brugt:

Nyankomne flygtninge og familiesammenførte: Betegnelsen henviser til flygtninge- og familiesammenførte til flygtninge, der er i målgruppe for integrationsprogrammet, hvilket på nuværende tidspunkt vil være dem, der er kommet til Danmark siden 2013. Betegnes også blot som 'nyankomne' enkelte steder.

Flygtninge og indvandrere: Betegnelsen henviser til alle ikke-vestlige flygtninge, familiesammenførte og øvrige indvandrere, uafhængig af opholdsgrundlag og -længde.

Tosprogede: Betegnelsen henviser til alle indvandrere og efterkommere.

ARBEJDSMARKEDET SOM HOVEDVEJEN TIL INTEGRATION

Antallet af asylansøgere i Danmark er faldende – men der ligger fortsat en stor opgave for kommunerne i at integrere de mange flygtninge og familiesammenførte, der er kommet de seneste år. Kommunerne har historisk mange borgere i integrationsprogrammet. Tallet lå i april 2018 på knap 26.000 borgere.

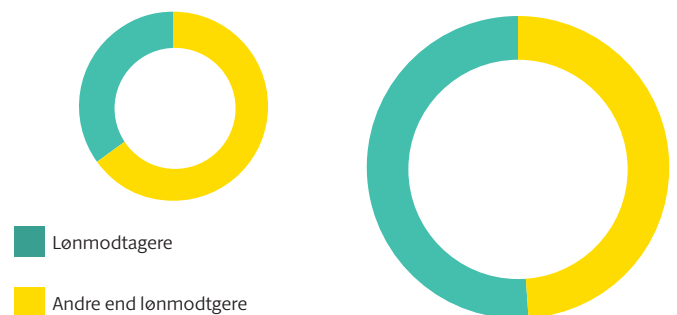
Kommunerne har sat målet ind for at få de nyankomne flygtninge og familiesammenførte i job, og det er i stor udstrækning lykkedes. Næsten fire ud af 10 er kommet i job efter tre år i landet – til gavn for den enkelte, for virksomhederne og for samfundet. Der er dog stadig et godt stykke vej til regeringens målsætning om, at 50 pct. skal i job inden for tre år. Samtidig kræver de flygtninge og familiesammenførte, der ikke er kommet i job endnu, ofte en ekstra indsats.

Derudover er der også en stor gruppe ikke-vestlige indvandrere, hvoraf mange har været i landet i en længere periode, men som ikke er en del af arbejdsmarkedet og det bredere samfundsliv i øvrigt. Målt i antal knytter integrationsopgaven sig i dag for størstedelens vedkommende an til de grupper, der har været i Danmark i længere tid. Denne gruppe kræver fokus. Nedenfor ses størrelsesforholdet mellem på den ene side de nyankomne flygtninge og familiesammenførte, her forstået som dem, der fortsat er omfattet af integrationsprogrammet, og på den anden side den øvrige gruppe af ikke-vestlige flygtninge og indvandrere¹. Figurene viser, at de nyan-

komne i alt udgør ca. en fjerdedel af alle flygtninge og indvandrere. Hvis man ser på antallet af dem, der ikke er lønmodtagere, udgør de nyankomne ca. en tredjedel af den samlede gruppe.

Flygtninge og familiesammenførte til
flygtninge ankommet fra 2013 og frem
(N=56.000)

Øvrige ikke-vestlige indvandrere
(N=233.000)

Det er afgørende at få flygtninge og indvandrere, som har været længere i landet, ind i fællesskabet på arbejdsmarkedet. Her er det oplagt at se på, hvordan der kan bygges på de gode erfaringer, som udspringer af indsatsen for de nyankomne.

1) Danmarks statistik 2018. Tallene gælder de 18-64 årige.

NATIONALE RAMMER – ANBEFALINGER TIL LOVGIVERE OG PARTER

Opfølgning på to- og trepartsaftalerne fra 2016

Regeringen, KL og arbejdsmarkedets parter indgik i 2016 en trepartsaftale og regeringen og KL en topartsaftale om integrationsindsatsen over for nyankomne flygtninge og familiesammenførte. I forlængelse heraf blev integrationsloven ændret væsentligt. Det har betydet et markant øget fokus på job i form af en styrket virksomhedsrettet indsats for de nyankomne.

80 pct. af landets kommuner angiver i en survey, KL har gennemført i alle landets kommuner i februar 2018, at lovændringerne har betydet store ændringer i kommunens integrationsindsats. Kommunerne er helt overvejende positive over for ændringerne. Der refereres løbende i udspillet til ovennævnte survey som "KL's survey"

Hvis resultaterne med næsten fire ud af 10 i job inden for tre år skal forbedres, er der behov for, at alle parter fortsætter den aktive indsats for at sikre de nyankomne en plads på arbejdsmarkedet. Derudover er der behov for at se på, om der er elementer i aftalerne fra 2016, som bør justeres eller ikke er fuldt implementeret endnu.

KL mener, at erhvervslivets organisationer fortsat skal opfordre deres medlemmer til at løfte deres del af ansvaret for, at flygtninge og indvandrere kommer i job. Det handler ikke blot om socialt ansvar, det handler i høj grad også om at se målgruppen som en ressource, særligt i brancher med stort behov for arbejdskraft.

KL mener, at det er centralt, at virksomhederne fortsat – og i endnu højere grad – tager flygtninge og indvandrere i virksomhedspraktik og løntilskud. Men også at der er behov for, at virksomhederne i højere grad arbejder for, at praktikker og løntilskud fører til ordinære løntimer. Det kan fx være i småjobs med få ugentlige timer eller i form af hybridpraktikker, som kombinerer virksomhedspraktik og ordinære løntimer på samme virksomhed – med mulighed for at løntimerne øges over tid i takt med, at medarbejderens kvalifikationer øges. Målet er ordinær beskæftigelse for flest mulige.

En af forudsætningerne for, at kommunerne kan få nyankomne flygtninge hurtigt ud på arbejdsmarkedet er, at asyloperatørene leverer de relevante oplysninger, når en flygtning overgår fra asylcenter til kommune. Kun 6 pct. af kommunerne vurderer, at de altid modtager de aftalte oplysninger, mens 38 pct. vurderer, at de som oftest modtager oplysningerne. Kommunernes vurdering er derudover, at oplysningerne trænger til et kvalitetsløft og ikke i til-

strækkelig grad lever op til ambitionen om at udgøre grundlaget for, at kommunerne kan forberede den hurtige virksomhedsrettede indsats.

KL mener, at der er behov for at løfte kvaliteten i de oplysninger, kommunerne modtager fra asylcentre, bl.a. ved at der afsættes midler til tolke ved de samtaler i asylcentret, hvor oplysningerne om borgerens erhvervskompetencer indsamles.

Helhedstænkning i integrationskontrakten

Der er behov for at øge det helhedsorienterede fokus i rammerne for integrationsprogrammet, herunder de sociale og familiemæssige forhold, der spiller sammen med beskæftigelsesindsatsen.

I 2016 blev integrationsindsatsen forenklet ved, at den forhenværende *integrationsplan* blev afskaffet, hvorefter der kun skulle arbejdes efter *integrationskontrakten*. Det er et positivt skridt, at kommunerne nu kun skal arbejde med ét administrativt redskab. Det har dog vist sig, at nogle af de mere tværgående og helhedsorienterede elementer, som var en del af *integrationsplanen*, ikke umiddelbart kan rummes i *integrationskontrakten*.

I regeringens forslag om et indføre 'En helhedsorienteret plan til borgere med komplekse og sammensatte problemer' ('En plan') tages der afsæt i, at integrationskontrakten skal danne ramme for denne ene plan for borgeren. KL vurderer ikke, at den nuværende udformning af integrationskontrakten på tilstrækkelig vis understøtter det tværgående sigte.

KL mener, at der skal ske en tilpasning af integrationskontraktens indhold, struktur og it-understøttelse samt ændres på mulighederne for datadeling for, at kontrakten bedre kan understøtte helhedsorienterede indsatser og leve op til hensigterne bag lovforslaget om én helhedsorienteret plan.

Nationale rammer for IGU'en

Integrationsgrunduddannelsen (IGU), der udspringer af trepartsaftalen, er blevet et nyttigt instrument i integrationsindsatsen. Der er registreret næsten 1.500 forløb fra juni 2016 til maj 2018. KL mener, at den treårige forsøgsperiode for IGU'en, som i første omgang blev aftalt, bør forlænges, og at målgruppen for IGU bør udvides. IGU'en

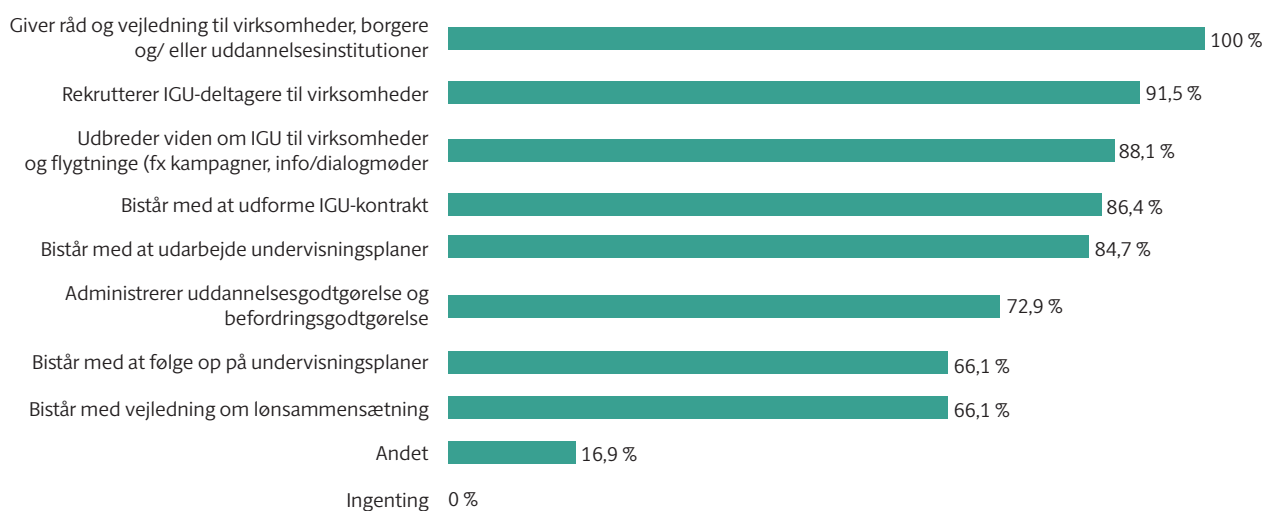

bør samtidig tilpasses i forhold til de erfaringer, der er gjort med ordningen i den første periode.

Det har fx vist sig, at kommunerne spiller en langt mere central rolle i at få IGU-ordningen til at fungere, end det blev forudsat i treparts-

aftalen, hvor IGU'en langt overvejende blev set som et anliggende mellem virksomheden og borgeren. Af diagrammet nedenfor ses kommunernes tilbagemelding på nogle af de opgaver, de løfter i forbindelse med IGU-forløbene. Tallene stammer fra en rundspørge om IGU'en, som KL foretog i maj 2017.

Kommunale opgaver i forbindelse med IGU

KL mener, at integrationsgrunduddannelsen (IGU'en) bør:

- **Forlænges**, når den treårige forsøgsordning udløber i 2019, da IGU'en udgør et nyttigt redskab i forhold til de nyankomne, hvis kvalifikationer og produktivitet endnu ikke står mål med kravene på det danske arbejdsmarked.
- **Tilpasses**, så 1) aldersafgrænsningen udvides eller bortfalder, 2) arbejdsdelen af IGU'en kan forlænges i forbindelse med barsel, ligesom det er tilfældet med uddannelsesdelen og 3) uddannelsesinstitutionerne får ansvaret for at koordinere uddannelsesplanerne.
- **Forhandles**, så kommunerne kompenseres økonomisk for de opgaver, IGU'en medfører, herunder at sikre match mellem virksomheder og flygtninge, at yde efterværn og at stå for administrative opgaver.
- **Udvides** til også at omfatte selvforsørgende familiesammenførte til andre end flygtninge.
- **Inspirere til**, at regeringen og arbejdsmarkedets parter tænker i en lignende ordning, der er tilpasset gruppen af flygtninge og indvandrere, som har været længere tid i landet, men som stadig er på integrationsydelse, og som sprogligt og på anden vis har brug for en særlig indsats for at komme i job eller uddannelse.

Udbredelse af erfaringer fra indsatsen for nyankomne

Det er afgørende også at have øje for den store gruppe af indvandrere, der har været længere tid i landet, og som derfor ikke har været en del af den omstilling til et udpræget jobfokus, der er sket siden 2016. Denne gruppe blev ikke på samme måde som nyankomne i dag mødt med en forventning om at kunne og skulle bidrage til arbejdsmarkedet helt fra start. Således blev kun ganske få vurderet til at være jobparate, da de ankom.

En stor del af denne gruppe har stadig brug for en ekstra indsats for at komme ind på arbejdsmarkedet. Det gælder ikke mindst mange indvandrerkvinder, som har behov for at få styrket deres arbejdsidentitet. Det skal der gøres en indsats for. Både for samfundets skyld, for virksomhedernes skyld – og ikke mindst for den enkelte og dennes families skyld. Det er i den forbindelse oplagt at se på, om og hvordan de gode erfaringer fra indsatsen for de nyankomne kan overføres til de grupper, der har været her gennem længere tid.

KL mener, at tilgangen i indsatsen for de nyankomne flygtninge og familiesammenførte, der som udgangspunkt anses som jobparate og forventes at komme hurtigst muligt i selvforsørgelse, også skal indføres over for de indvandrere, som har været længere tid i landet. I den forbindelse skal der ses på, hvilke lovrammer der kan muliggøre dette på en måde, der tager fx gruppens ofte begrænsede danskundskaber i betragtning.

KL mener, at der skal gøres en særlig indsats for at nå ud til selvforsørgende og ægtefælleforsørgede indvandrere, hvoraf størstedelen er kvinder, som behøver en ekstra motivation for at deltage i kommunens virksomhedsindsats. Dels bør barrierer for deres deltagelse i indsatsen afhjælpes, så det fx bliver muligt at kompensere for deres transportomkostninger til praktikstedet. Dels kan der tænkes i positive økonomiske incitamentter til at tilskynde deres deltagelse i virksomhedsrettede forløb.

Samspil med uddannelsessektoren

Uddannelsessektoren spiller en afgørende rolle i forhold til kommunernes integrationsindsats, og samspelet kan med fordel styrkes. Et oplagt område er indsatsen for at få opkvalificeret flygtninge og indvandrere til at træde ind på arbejdsmarkedet, herunder at sikre realkompetenceafklaring af nyankomne flygtninge og familiesammenførte. Lige så vigtigt er det at sikre kompetenceudvikling, når først flygtninge og indvandrere er kommet i job, så disse borgere får en langsigtet tilknytning til arbejdsmarkedet. En af de konkrete udfordringer, som bør adresseres, er den store variation landet over, når det kommer til udbuddet af kurser på arbejdsmarkedsuddannelserne (AMU), som kan følges af borgere med begrænsede danskundskaber. Her er der behov for en øget tilgængelighed af kurser.

KL anbefaler, at Udlændinge- og Integrationsministeriet iværksætter en kortlægning af, hvordan uddannelsesindsatsen spiller sammen med den kommunale integrationsindsats med henblik på at afdække udfordringer og fremhæve gode eksempler.

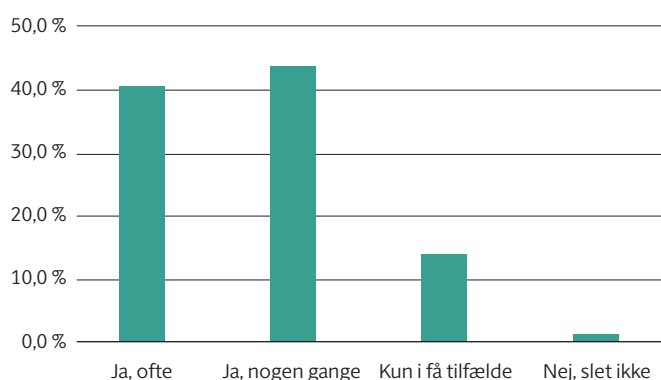
LOKALE MULIGHEDER – ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Det tværkommunale samarbejde

Kommunerne arbejder allerede intensivt på at gøre integrationsindsatsen mere virksomhedsnær og målrettet i forhold til jobmuligheder på det lokale og regionale arbejdsmarked. Der er dog potentiale for, at dette arbejde kan styrkes yderligere, både i indsatsen for de nyankomne flygtninge og familiesammenførte og for dem, der har været længere tid i landet. Her er det centralt, at kommunerne også orienterer sig og samarbejder på tværs af kommunegrænser.

Langt de fleste kommuner angiver i KL's survey, at de allerede samarbejder på tværs om den virksomhedsrettede indsats.

Arbejder kommunen på tværs af kommunegrænser om den virksomhedsrettede indsats?

KL opfordrer til, at samarbejdet på tværs af kommunerne om den virksomhedsrettede indsats for flygtninge og indvandrere styrkes, ikke mindst i forhold til at imødekomme virksomhedernes rekrutteringsbehov.

Case: Tværkommunalt samarbejde

SHOK er et tværkommunalt samarbejde mellem Slagelse, Holbæk, Odsherred og Kalundborg Kommuner.

Formålet er at videndele og samarbejde på tværs af kommunegrænserne om integrationsindsatsen, herunder at koordinere uddannelsesforløb og arbejdsmarkedsrettede indsatser. Kommunerne mødes 3-4 gange om året både på leder- og medarbejderniveau.

Samarbejdet resulterer bl.a. i følgende fordele for kommunerne:

- Koordinerede aftaler og projekter med leverandører til indsatsen
 - > Virksomheders rekrutteringsbehov på tværs af kommunegrænser imødekommes bedre
 - > Mulighed for at skaffe tilstrækkeligt antal kursister på tværs af kommunerne til at få oprettet IGU-kurser, som ellers ikke kunne oprettes
 - > Fælles uddannelsesforløb med borgere fra de fire kommuner, fx chaufføruddannelsen, som ikke ville kunne lade sig gøre for de enkelte kommuner alene
 - > Fælles faglig opkvalificering af kommunernes medarbejdere
 - > Vidensdeling om ny lovgivning og nye initiativer i de fire kommuner.

For mere information kontakt:
Qerim Selmani, leder af Ung og Jobklar
E-mail: qerim.selmani@kalundborg.dk

Virksomhedskontakten

Næsten 6 ud af 10 kommuner angiver i KL's survey, at virksomhederne er mere åbne for at samarbejde om virksomhedsrettede tilbud og jobåbninger til flygtninge i 2018 end for et år siden. Det afspejler en stor vilje fra både virksomhederne og fra kommunerne til at samarbejde. Derudover må det også formodes at afspejle den positive udvikling, der har været i beskæftigelsen i Danmark og arbejdsgivernes øgede behov for arbejdskraft.

KL opfordrer til, at kommunerne bruger den gunstige situation med højkonjunktur på arbejdsmarkedet og rekrutteringsbehov i specifikke brancher til at gå i dialog med virksomhederne om øget brug af ordinære løntimer. Fx kan der være grund til at se på, om nogle af de flygtninge og indvandrere, der i dag er i virksomhedstilbud, lige så vel kunne ansættes i en helt eller delvist ordinær ansættelse.

Det er gavnligt for den virksomhedsrettede indsats, når kommunerne arbejder med klare mål og systematisk brug af tilgængelige redskaber. Virksomhedsforløb har en helt central plads i integrationsprogrammet, og det er derfor afgørende, at kommunerne er eksplicitte om formålet med de enkelte forløb. Det gavner både progressionen mod job og uddannelse og sikrer, at både borgeren og virksomheden er indforstået med præmisserne.

KL opfordrer til, at kommunerne målrettet anvender forskellige typer af virksomhedspraktikker, som opfylder forskellige formål i progressionen frem mod job og uddannelse, og at kommunerne sikrer en grundig forventningsafstemning med borger og arbejdsgiver i forhold til, om tilbuddet er afklarende, opkvalificerende eller rekrutterende.

KL opfordrer til, at kommunerne i højere grad bruger integrationskontrakten som dialog- og styringsværktøj i den virksomhedsrettede indsats med klare beskrivelser af mål og delmål.

Case: Systematisk brug af forskellige praktiktyper i Københavns Kommune

Københavns Kommune har udarbejdet en typologi, der opstiller tre forskellige typer af virksomhedspraktikker for nyankomne flygtninge og familiesammenførte med hver deres formål.

Hensigten med typologien er at systematisere brugen af praktikker og tydeliggøre, hvad den enkelte praktik skal bidrage med.

Der er to hovedformål med typologien. Dels at sikre den enkeltes progression mod job eller uddannelse. Dels at afstemme forventninger mellem kommune, borger og virksomhed og dermed også styrke borgernes motivation ved, at de kan se, hvad praktikken skal bidrage med.

De tre praktiktyper er:

1. Afklaringspraktik

Formål: Afklaring af borgeren i forhold til kompetencer, motivation og/eller rådighed.

2. Opkvalificeringspraktik

Formål: Sproglig og/eller faglig opkvalificering, som skal forbedre praktikantens muligheder på arbejdsmarkedet og/eller i uddannelsessystemet.

3. Rekrutteringspraktik

Formål: Virksomhedspraktik med henblik på job, løntilskud, IGU og/eller uddannelse.

Arbejdet med typologien har levet op til sine formål, endda i en udstrækning så den har inspireret til, at Københavns Kommune har indført en lignende typologi på tværs af alle målgrupper i beskæftigelsesindsatsen.

For mere information kontakt:

Områdechef Karen-Lise Karman, 3. kontor - Integration og Vækst

E-mail: GR4P@bif.kk.dk

Lokale muligheder i IGU'en

En af de væsentlige udfordringer med IGU'en er at motivere de nyankomne flygtninge og familiesammenførte til at blive ansat i en IGU-stilling. Her er det helt afgørende, at IGU'en anses og italesættes som en langsigtet investering i at komme i job eller uddannelse for en gruppe, hvis kvalifikationer og produktivitet endnu ikke står mål med kravene på det danske arbejdsmarked.

En praktisk udfordring med IGU-ordningen er, at indkomsten varierer for borgeren igennem IGU-forløbet, da der er forskellige aflønninger for hhv. uddannelsesdelen og arbejdsdelen. Denne udfordring kan modvirkes ved, at der bruges en model for aflønning, som udjævner forskellene for uddannelse og arbejde, så borgeren modtager en fast indkomst hver måned.

KL opfordrer til, at kommunerne, som arbejdsgivere i de kommunale IGU-forløb, benytter en model for aflønning, så borgeren i IGU får en fast løn, uanset om vedkommende har været i uddannelse eller på arbejde. I Aarhus Kommune udbetales der fx løn for 30 timers arbejde og 7 timers uddannelse hver uge. Skoleundervisning har et omfang af 20 ugers fuldtidsundervisning svarende til ca. 7 timer om ugen i gennemsnit over de 2 år, IGU'en varer.

Fastholdelse og efterværn

For at lykkes med at sikre flygtninge og indvandrere en varig tilknytning til arbejdsmarkedet er det ikke nok at tænke i den korteste vej til job. Det er afgørende med et langsigtet og helhedsorienteret fokus. I den forbindelse er fastholdelse og efterværn helt centrale elementer.

KL opfordrer til, at kommunerne ikke blot fokuserer på at få flygtninge og indvandrere i beskæftigelse, men også holder fokus på at fastholde dem. Det kan fx være i form af efterværn og opfølgning på arbejdspladsen.

Case: Efterværnsindsats i Esbjerg Kommune for nyankomne i job eller uddannelse

Esbjerg Kommune tilbyder efterværn til nyankomne flygtninge og familiesammenførte i job eller uddannelse. Projektet hedder "God start" og har kørt siden november 2017.

Baggrunden for projektet er, at mange i målgruppen mistede deres job eller uddannelse – ofte på baggrund af små misforståelser eller manglende viden. Formålet er at tage disse udfordringer i opløbet for at undgå, at de nyankomne opsiges deres arbejde, falder ud af uddannelsen eller bliver afskediget.

Indsatsen gælder både den selvforsørgende og vedkommendes ægtefælle. Som en del af indsatsen tilbydes åben vejledning ugentligt. Endvidere tilbydes kurser om fx skat og lønsedler, SU, fagforening og a-kasse, efteruddannelse samt sundhed, kost og bevægelse.

Et vigtigt element i indsatsen er endvidere, at konsulenterne i projektet tilbyder vejledning til de virksomheder, der har ansat en flygtning eller familiesammenført. Dette bidrager til at løse eventuelle udfordringer, inden de bliver for store. Samtidig benyttes kontakten til at afdække, om virksomheden har behov for at rekruttere flere medarbejdere.

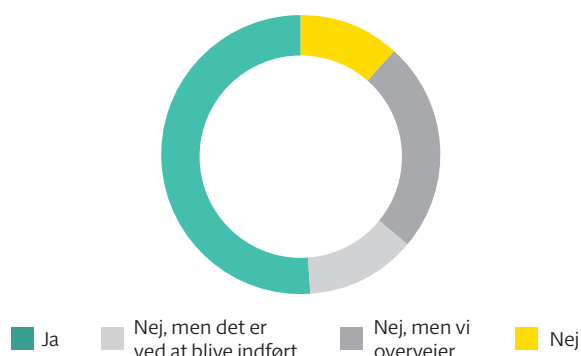
For mere information kontakt:
Integrationshuset Esbjerg
E-mail: godstart@esbjergkommune.dk

Flere flygtninge- og indvandrerkvinder ud på arbejdsmarkedet

Fælles for mange kommuner er udfordringen med at få nogle grupper af flygtninge- og indvandrerkvinder ud på arbejdsmarkedet. Ofte spænder manglende dansk kundskaber og en begrænset arbejdsidentitet ben for kvindernes motivation for at få et arbejde. Der kan være særlige udfordringer knyttet til at nå ud til de kvinder, som er forsørget af deres ægtefæller og derfor behov for at gøre en ekstra indsats her.

Mere end halvdelen af kommunerne angiver i KL's survey, at de har beskæftigelsesrettede indsatser målrettet specifikt mod kvinder og en tredjedel er enten ved at indføre indsatser eller overvejer at gøre det.

Har kommunen særlige beskæftigelsesrettede indsatser for flygtninge- og indvandrerkvinder?

Det er i den forbindelse vigtigt, at kommunerne har fokus på, at kvinderne får den indsats, som virker bedst, lige så vel som mændene. Studier viser, at særligt virksomhedstilbud (praktik og løntilskud) er effektive i forhold til at skabe tilknytning til arbejdsmarkedet for flygtninge og indvandrere².

Tal fra 2016-17 viser, at 36 pct. af mændene i integrationsprogrammet påbegyndte et virksomhedstilbud i perioden, hvor det samme var tilfældet for 27 pct. af kvinderne³.

KL opfordrer til, at kommunerne arbejder med at motivere flygtninge- og indvandrerkvinder, der fx har manglende arbejdsidentitet og dansk kundskaber, til at komme i virksomhedsforløb, så de bliver mere arbejds- eller uddannelsesparate. Som udgangspunkt bør kommunerne stille samme krav til kvinderne som til mændene. I den forbindelse kan det være relevant at tænke kvindens ægtefælle med som en del af løsningen.

2) Rambøll (2017): Viden til at komme i mål med integration.
3) Jobindsats.dk (2018).

Case: Plejehjemsprojekt for flygtningkvinder i Odder Kommune

Odder Kommune har succes med et plejehjemsprojekt for nyankomne flygtningkvinder, som ikke var i job i hjemlandet.

Formålet er at styrke kvindernes arbejdsidentitet og gøre dem job- eller uddannelsesparate. Indsatsen består i en 3 måneders forpraktik på et af Odders plejehjem og efterfølgende et 2-årigt IGU-forløb samme sted. 12 kvinder er startet i IGU-forløbet i 2018.

Målet er ikke, at alle kvinderne skal arbejde med pleje på sigt men derimod, at de skal have et fremtidsperspektiv på arbejdsmarkedet. Kvinderne skal ved opstart vælge, om forløbet skal foregå i rengøringen, i køkkenet eller i plejen, men kan undervejs skifte eller vælge at kombinere disse. Projektet appellerer således til en bredere gruppe flygtningkvinder og understøtter deres udvikling.

Uddannelse er motivationen for mange af flygtningkvinderne i plejehjemsprojektet, og selvom uddannelsesplanen er tilrettelagt med 12 ugers brancherettet dansk først og dernæst 8 ugers AMU, så påbegynder kvinderne AMU-forløbene tidligere, så de kan mærke, at IGU'en også er uddannelse.

Følgende elementer er afgørende for, at plejehjemsprojektet lykkes:

- > Tæt tværfagligt samarbejde mellem kommunens integrations-team, undervisere og plejecentrene, som sikrer stabilitet, helhed og tryghed.
- > Rullende optag, så nye kvinder kan starte i projektet undervejs, hvis andre kvinder fx overgår til ordinært job eller uddannelse.
- > Ugentlige motivationsworkshops for at styrke kvindernes arbejdsidentitet.

Indsatsen har resulteret i:

- > Bedre dansk kundskaber blandt flere af flygtningkvinderne
- > Stabilt fremmøde i både praktik, IGU og danskundervisning
- > Halvdelen af kvinderne ønsker at tage en SOSU-uddannelse
- > Større motivation og arbejdskulturforståelse hos kvinderne,

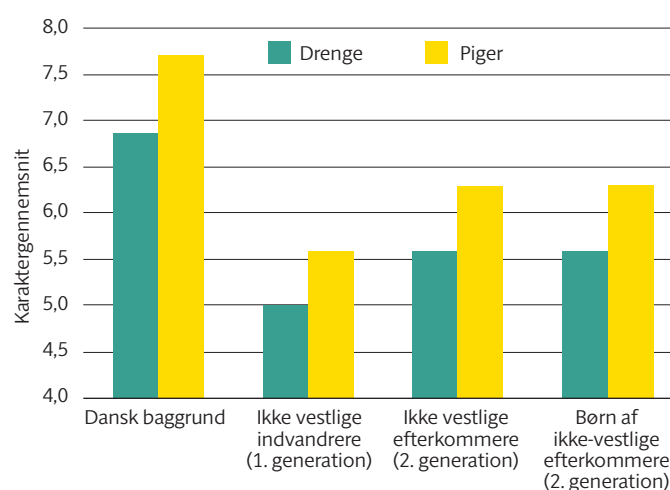
For mere information kontakt:
Projektleder Sofie Naia Stenager Fallesen
E-mail: sofie.fallesen@odder.dk

INDSATS FOR BØRN OG UNGE

Børn og unge skal dannes, uddannes og kunne begå sig i det danske samfund, hvis de som voksne skal kunne klare sig på arbejdsmarkedet. Det gælder i almindelighed, men der kan være behov for at gøre en særlig indsats for tosprogede børn og unge. Derfor skal der sættes tidligt og målrettet ind over for både børn og forældre, i dagtilbud og i skolen for at sikre trivsel, læring og inklusion i fællesskabet.

Tal fra Danmarks Statistik viser, jf. diagrammet overfor, at der er en væsentlig afstand i karaktergennemsnittet mellem børn med etnisk dansk baggrund og børn med ikke-vestlig baggrund⁴. Endvidere viser tallene, at karaktergabet er stort set det samme for hhv. anden generation og tredje generation. Der er derfor behov for at styrke læring og social mobilitet, som ikke kommer af sig selv.

Uddannelse er et helt centralt element for at sikre, at unge får en langsigtet og bæredygtig tilknytning til arbejdsmarkedet. Derfor skal den kommunale indsats for unge nyankomne flygtninge og familiesammenførte fokusere på, at de af de unge, som kan gennemføre en uddannelse, også bliver understøttet i at gøre det. For denne gruppe er det også afgørende at have fokus på smidige overgange og overlevering af viden, når den unge bliver 18 år og dermed skifter indsats, forvaltning og regelgrundlag.

4) Danmarks statistik 2018

NATIONALE RAMMER – ANBEFALINGER TIL LOVGIVERE

Solidt vidensgrundlag

Der er behov for at opbygge og sprede solid viden om, hvordan medarbejdere i kommunerne bedst lykkes med at integrere tosprogede børn og unge. Kommunerne har vidt forskellige udgangspunkter, hvilket afspejler sig i, at de bruger mange forskellige tilgange. Derfor er det afgørende, at de nemt kan trække på seneste viden og eksempler fra praksis. Det bør derfor også være et endnu stærkere fokus for fx læringskonsulenterne i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og praksiskonsulenterne i Socialstyrelsen at viderebringe viden om integration af børn og unge fra forskning og praksis i deres arbejde i kommunerne.

KL mener, at der er behov for en national generering af viden om praksisrettede tiltag, der har effekt for integrationen hos børn og unge. Denne viden om, hvad der virker for integrationen, skal også være en del af læreruddannelsen og pædagoguddannelsen i større omfang end i dag samt tænkes ind i efteruddannelsen for disse faggrupper. Endelig bør spredning af praksisrettet viden være i fokus for læringskonsulenterne i Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og praksiskonsulenterne i Socialstyrelsen.

Familieindsats

Et velfungerende familieliv er centralt for, at integrationen kan lykkes for nyankomne flygtninge og familiesammenførte. Familielivet påvirker børnenes trivsel og læring ligeså vel som forældrenes chancer for at blive en del af arbejdsmarkedet og samfundslivet. Mange flygtninge er kommet til landet som enlige og får på et senere tidspunkt familiesammenført ægtefælle og børn. Når børnene får opholdstilladelse, skal familien på ny til at fungere efter års adskillelse. Her vil der i mange tilfælde opstå et behov for en forebyggende og understøttende familiekonsulentindsats.

Det er derfor ikke hensigtsmæssigt, at kommunernes treårige adgang til fuld statsrefusion for familiekonsulenter følger forældrenes opholdstilladelse, uanset om børnene er i landet eller ej, da adgangen til fuld refusion i mange tilfælde vil være udløbet eller være tæt på at udløbe, når børnene ankommer.

5) For uledsagede mindreårige mener KL, at adgangen til fuld refusion for familiekonsulenter fortsat skal beregnes på baggrund af forældrenes opholdstilladelse, da forældrene i disse tilfælde vil ankomme senere end den mindreårige.

KL mener, at adgangen til fuld refusion for familiekonsulenter i integrationsindsatsen i medfør af servicelovens § 181 skal følge tidspunktet for barnets opholdstilladelse og ikke forældrenes⁵.

Nationale rammer for unge under integrationsloven

I den almene ungeindsats er der et princip om, at flest muligt skal have en uddannelse. Det er helt afgørende for de unges langsigtede tilknytning til arbejdsmarkedet, at de kvalificerer sig i uddannelsessystemet. For unge under integrationsloven er der et mindre entydigt uddannelsessigte. Kommunerne navigerer i en situation, hvor de på den ene side skal leve op til krav om at give de unge virksomhedsrettede tilbud med maksimalt 6 ugers mellemrum og af minimum 15 timer om ugen, og hvor de unge 18-25 årige på den anden side er omfattet af uddannelsespålæg.

KL mener, at der, så snart den unge påbegynder et integrationsprogram, bør ske en grundig afdækning og vurdering af de unges uddannelsespotentiale - ligesom det er tilfældet for den øvrige ungegruppe. For nogle unge i integrationsprogrammet vil det give god mening at fokusere indsatsen på den korteste vej til uflagt job. Men for andre er der risiko for, at det virksomhedsrettede fokus skubber den unge i en retning, som forlænger deres vej til at gennemføre en ordinær uddannelse.

KL mener, at indsatsen for unge omfattet af integrationsprogrammet bør kunne differentieres mere, end den kan i dag. Konkret bør visitationsgruppen 'uddannelsesparat' overføres fra den almene ungeindsats til også at gælde unge under integrationsloven. For de uddannelsesparate bør kravene om virksomhedsrettede tilbud med maksimalt 6 ugers mellemrum og af minimum 15 timer om ugen blødes op, så de ikke bliver en hæmsko for et uddannelsesfokus.

KL mener, at det er uhensigtsmæssigt, at aldersgrænsen for unge, der kan pålægges at tage en uddannelse, er defineret forskelligt i hhv. integrationsloven og lov om aktiv beskæftigelsesindsats. Derfor foreslår KL, at reglerne for uddannelsespålæg harmoniseres, så unge omfattet af integrationsloven også kan pålægges at tage en uddannelse, når de er i alderen 18-30 år (fremfor den nuværende aldersgrænse på 18-25 år).

Kommunerne har ikke mulighed for at henvise flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus efter udlændingelovens § 7, stk. 3 til statsstøttet uddannelse, som det er tilfældet for de øvrige flygtningegrupper. Samtidig er flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus dog berettiget til at modtage SU, jf. SU-reglerne.

Den manglende mulighed for at henvise til statsstøttet uddannelse skyldes, at regelsættet om tilskudsberegning i lov om erhvervsuddannelser og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse ikke er blevet ændret efter, der blev indført en midlertidig beskyttelsesstatus i udlændingeloven i februar 2015.

Integrationsloven skelner ikke mellem flygtninges opholdsgrundlag i forhold til de tilbud, kommunen kan tilbyde dem. Det vil sige, at kommunen kan tilbyde danskuddannelse og beskæftigelsesrettede tilbud til flygtninge med midlertidig beskyttelsesstatus – men ikke henvise til ordinær uddannelse. Denne skelnen er uhensigtsmæssig for kommunens muligheder for at bringe denne gruppe flygtninge hurtigst muligt i selvforsørgelse via enten job eller ordinær uddannelse.

KL mener, at kommunerne bør have mulighed for at henvise gruppen af flygtninge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 3 (midlertidig beskyttelsesstatus) til statsstøttet uddannelse, ligesom det er tilfældet for den øvrige flygtningegruppe.

Integration i den almene ungeindsats

Der er også i den almene ungeindsats behov for at fokusere på gruppen af tosprogede, som udgør en stor del af de elever, som går på den almene voksenundervisning (AVU) og den forberedende

voksenundervisning (FVU). Tal fra 2016 viser fx, at 35 procent af kursisterne på AVU er tosprogede mod 12 procent i befolkningen generelt⁶.

Den nye forberedende grunduddannelse (FGU) træder i kraft i 2019. Undervisningsministeriets egne beregninger viser, at 16 pct. af målgruppen for FGU'en er indvandrere og efterkommere⁷. Det er derfor vigtigt, at der i tilrettelæggelsen af FGU'en bliver taget højde for denne del af de unge.

KL mener, at der skal være fokus på gruppen af tosprogede, når der udvikles læreplaner, fagbeskrivelser m.v. for den kommende FGU, da målgruppen for uddannelsen rummer en stor andel tosprogede.

Der knytter sig en særlig udfordring til gruppen af flygtninge og familiesammenførte, der ankommer i alderen 15-17 år. Målgruppen placerer sig mellem modtageindsatsen i grundskolerne og integrationsindsatsen for de over 18 årige. Derfor er der brug for bedre muligheder for sammenhængende uddannelses tilbud til denne gruppe unge.

KL mener, at der lovgivningsmæssigt skal åbnes for at lave modtagelsestilbud på erhvervsskolerne, hvor de unge både får undervisning i dansk og erhvervsrettede fag i lighed med EUD10 (erhvervsrettet 10. klassestilbud). Dette vil kræve ændringer i erhvervsskolernes lovgrundlag, da erhvervsskolerne ikke må drive folkeskolevirksomhed.

6) Deloitte (2016): Kombineret kvantitativ og kvalitativ analyse af AVU og produktionsskoleforløb.

7) Undervisningsministeriet (2018): Svar på spørgsmål fra Underdervisningsudvalget af 8. maj 2018.

LOKALE MULIGHEDER – ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Tidlig indsats gennem sprogstimulering og dagtilbud

Tidlig indsats og høj kvalitet i dagtilbud skal fremme social mobilitet og øge muligheden for, at alle børn får de bedste forudsætninger i livet uanset familiebaggrund og etnisk tilhørsforhold. Forskning viser, at en investering i børnenes tidlige år giver særlig stort afkast i forhold til samme investering senere i barnets liv⁸.

Derfor er det afgørende, at børn så vidt muligt kommer i dagtilbud – ikke mindst børn fra familier, hvor dansk ikke er modersmålet. Det skal sikres gennem dialog og samarbejde med forældrene,

Børns sproglige kompetencer i de tidlige år har betydning langt op i livet⁹. Det skal derfor være et fokusområde for kommunerne at sikre, at alle børn får et sprogligt niveau, som ikke lægger barnet hindringer i vejen fremadrettet i livet. Kommunerne kan i endnu højere grad udnytte de muligheder, som er i den nuværende lovgivning om sprogstimuleringstilbud. Indsatser for at sikre børns sproglige niveau bør ske på baggrund af en vurdering af det enkelte barns sproglige udvikling frem for, hvor barnet bor, som regeringen foreslår i sin strategi mod parallelsamfund.

Endvidere skal sprogvurderingen i dagtilbud, sammen med de fagprofessionelles opmærksomhed og kompetencer, danne afsæt for, at børn med sproglige udfordringer opspores tidligt og understøttes til bedre sproglige kompetencer.

KL opfordrer til, at kommunerne har vedvarende fokus på den tidlige indsats for tosprogede børn og unge. Det skal blandt andet sikres ved:

- At kommuner i højere grad anvender muligheden i lovgivningen for at give sprogstimuleringstilbud i form af dagtilbud til tosprogede børn med behov for sprogunderstøttende aktiviteter. Det kan fx ske i regi af sundhedsplejeordningen, som opsøger dialog med familier, der ikke naturligt vælger at sætte deres barn i dagtilbud.
- At arbejdet med det åbne dagtilbud, hvor dagtilbud i højere grad inddrager det omkringliggende samfund, bruges som redskab til at sikre social mobilitet, generelt men også særligt for de tosprogede børn. Kommunerne bør tage politisk stilling til, hvordan det enkelte dagtilbud kan støttes i arbejdet med åbent dagtilbud, og om det fx skal fremgå af kommunens politik og retningslinjer for 0-6 års området.

KL opfordrer til, at kommunerne styrker den tidlige opsporing og sprogudvikling. For at sætte ind så tidligt som muligt, dér hvor der er behov, bør kommunerne i højere grad gøre brug af muligheden i lovgivningen til at sprogvurdere børn med sproglige udfordringer, allerede når de er 2 år frem for i treårsalderen, hvor det er et lovkrav. Sprogvurderingerne må ikke stå alene, men skal følges op i samarbejde med forældrene og i den pædagogiske praksis sammen med børnene.

8) Heckman (2006): Skill Formation and the Economics of Investing in Disadvantaged Children.

9) Bleses, Højen, Andersen, Dybdal & Sehested (2015): Rapport om SPELL og Fart på sproget. Undersøgelser af effekten af to sprogingdsatser.

Case: Sprogstimulering og tidlig indsats i Ishøj Kommune

Ishøj Kommune har med Sprogkorpset sat fokus på sprogstimulering og tidlig indsats for tosprogede børn.

Korpset består af syv sprogpædagoger, der er særligt uddannede inden for andetsprogstilegnelse. Sprogpædagogerne, der er ansat i forvaltningen, har tilknytning til primært ét dagtilbud. Her skal de, sammen med ledelse og det pædagogiske personale, sikre en sprogudvikling blandt dagtilbuddets tosprogede børn.

Det er et bærende princip, at der arbejdes systematisk med sprogstimuleringen. Fx er det samme fagperson, der arbejder med barnet i alle faser af indsatsen. Det er derfor den samme sprogpædagog fra Sprogkorpset, der står for at sprogscreene barnet, udarbejde en handleplan og, i samspil med det pædagogiske personale, udfører sprogstimuleringen.

Såfremt barnet ikke er opskrevet til dagtilbud, er det også en del af sprogkorpsets opgave at gå i dialog med forældrene om barnets behov for sprogstimulering.

Ishøj Kommune har fået følgende resultater ud af indsatsen:

- > De tosprogede børn sprogvurderes igen ved skolestart, og kommunen ser progression i børnenes sproglige kompetencer.
- > Arbejdsformen sikrer et minimum af videnstab i forløbets faser og sikrer samtidig en større relationel kontakt til børnene i kraft af, at hvert barn kun har én sprogpædagog.

For mere information kontakt:

Anette Laulund Jørgensen, leder af sprogkorpset

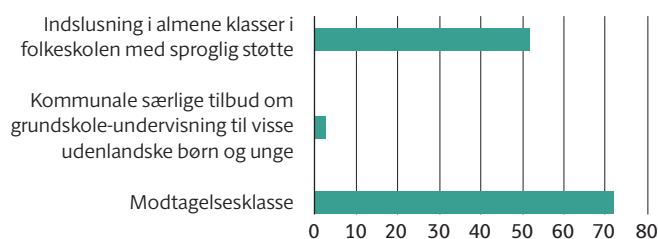
E-mail: anljo@ishoj.dk

Indsatsen for nyankomne i skolealderen

Kommunerne og folkeskolerne har en særlig opgave, når det kommer til at sikre egnede tilbud til nyankomne flygtninge og familiesammenførte i skolealderen. Med lovændringerne på området, som følge af topartsaftalen mellem regeringen og KL fra 2016, har kommunerne fået mulighed for at tilrettelægge modtagelsesindsatsen som enten modtagelsesklasser, i normalklasser, i særlige tilbud til grundskoleundervisning til visse udenlandske børn og unge eller som en kombination.

Som det kan ses af nedenstående opgørelse fra KL's survey, bruger kommunerne i overvejende grad modtagelsesklasser samt indslusning i almene klasser med sproglig støtte.

Kommunernes tilbud til flygtninge og familiesammenførte i skolealderen (%)

KL opfordrer til, at kommunerne tager politisk stilling til organiseringen af tilbuddene til nyankomne flygtninge og familiesammenførte i skolealderen mindst en gang i hver valgperiode. På baggrund af et velbegrunderet beslutningsgrundlag bør det afgøres, hvordan indsatsen bedst tilrettelægges i den lokale kontekst.

Case: Modtagelse af nyankomne flygtninge og familiesammenførte i skolealderen i Hørsholm Kommune

I sommeren 2016 besluttede Hørsholm Kommune, at nyankomne flygtninge og familiesammenførte i skolealderen skal starte direkte i de almene klasser. Målet er at give alle børn og unge mulighed for at være en del af det almene fællesskab.

Indsatsen er bygget op om kerneelementerne 'visuelle læringsmiljøer', undervisningsdifferentiering, mulighed for sparring med resourcepersoner, samarbejde med forældre til flersprogede elever samt en buddyordning.

Resultater

Indsatsen er blevet evalueret af Rambøll Management. Evalueringen viser, at flersprogede elever hurtigere opnår et socialt tilhørsforhold til klassen og skolen, når de integreres direkte i almenundervisningen.

Mange elever giver udtryk for, at de trives og er glade for at gå i skole, hvilket hænger sammen med, at de hurtigere tilegner sig det danske sprog og begår sig socialt i skolen ved at interagere med deres klassekammerater og undervisere.

Forudsætninger

For at leve op til lovgivningen om at benytte almene klasser har Hørsholm Kommune sikret, at:

- > Skolelederen foretager en individuel vurdering for hver enkelt elev. Til grund for vurderingen er en samtale med elev og forældre samt inddragelse af relevante medarbejdere.
- > Skelne mellem § 3 og § 4 i bekendtgørelsen om dansk som andetsprog og hvornår eleverne får tilbudt undervisning som hhv. dimension i den almene undervisning eller på særlige hold eller som enkeltmandsundervisning.

For mere information kontakt:

Sekretariatsleder Line Rovelt, Center for Dagtilbud og Skole
liro@horsholm.dk

Forældresamarbejde

For at sikre børnenes trivsel er det helt centralt, at kommunen har et godt samarbejde med forældrene. Et godt hjemmelæringsmiljø øger barnets sandsynlighed for at klare sig godt i skolen og videre i livet¹⁰. 58 pct. af landets kommuner svarer i KL's survey, at de har særlige indsats for at styrke forældresamarbejdet i dagtilbud og skole med forældre med indvandrerbaggrund. Det er et område, der med fordel kan udbygges.

10) Bleses, Højen, Andersen, Dybdal & Sehe-sted (2015): Rapport om SPELL og Fart på sproget. Undersøgelser af effekten af to sprogindsatser.

11) <https://integrationsbarometer.dk/sammenlign/>

KL opfordrer til, at kommunerne har fokus på det gode forældresamarbejde samt arbejdet med forældre- og skolebestyrelser for at sikre barnets faglige og sociale udvikling. Et godt forældresamarbejde, også på tværs af institutioner, har samtidig stor betydning for overgangen fra fx dagtilbud og skole og sikrer kontinuitet og sammenhæng på området. Det gode forældresamarbejde sikrer endvidere udvikling i arbejdet med progstimulering.

KL har i samarbejde med Forhandlingsfællesskabet udviklet materiale til mødet mellem fagprofessionelle og forældre til nyankomne flygtningebørn i skoler og dagtilbud. Se materialet her: <http://vpt.dk/nyankomnefor%C3%A6ldre>

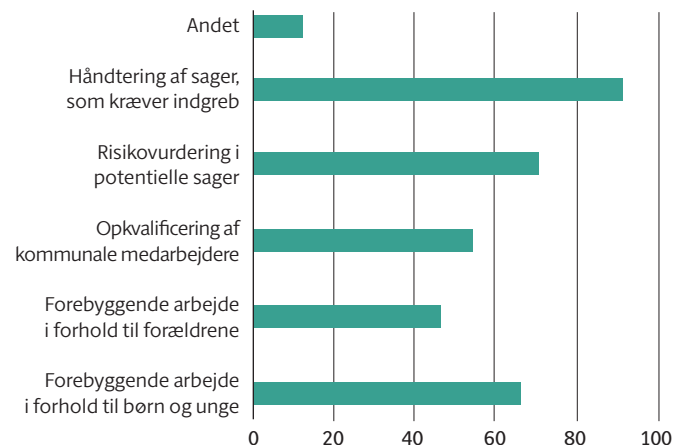
Børn og unges selvbestemmelse

Der er grupper af børn og unge, der lever med væsentlige begrænsninger i deres frihed. Som eksempel blev næsten hver femte unge ikke-vestlige indvandrere og efterkommer i 2016 begrænset i deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle¹¹.

De kommunale medarbejdere har en vigtig opgave i at gå i dialog med både børnene og forældrene om, hvilke normer, rettigheder og pligter, der gælder for de unge i Danmark med henblik på at styrke de unges selvbestemmelse.

En tredjedel af kommunerne angiver i KL's survey, at de har en specifik indsats vedr. æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Ud af disse har ca. hver femte en politisk vedtaget politik, strategi eller handleplan på området. Som det kan ses af nedenstående diagram fokuserer de kommuner, der har en indsats, særligt på håndtering samt risikovurdering af konkrete sager. Derudover fokuserer to tredjedele også på det forebyggende arbejde i forhold til børn og unge.

Fokusområder i kommunernes indsats mod æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol (%)

KL opfordrer til, at kommunernes fagprofessionelle opkvalificeres til at kunne gå i dialog med børn og unge samt deres forældre om normer og rettigheder, herunder retten til selvbestemmelse i eget liv. Fra statslig side er der allerede udarbejdet en række redskaber og tilbud, under den nationale handleplan for forebyggelse af æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol, som kommunerne kan gøre brug af i denne sammenhæng. <http://uim.dk/arbejdsomraeder/aeresrelaterede-konflikter-og-negativ-social-kontrol>

Case: Tværgående indsats for at forebygge æresrelaterede konflikter og styrke unges selvbestemmelse i Holstebro Kommune

Holstebro Kommune har haft nogle udfordrende sager omkring æresrelaterede konflikter. Det førte til, at der i 2011 politisk blev vedtaget en samarbejdsplan for kommunens arbejde med æresrelaterede konflikter og negativ social kontrol. Planen blev opdateret i marts 2018 for at sætte fornyet fokus på området.

Formålet er at styrke medarbejdernes fælles forståelse og indsatser for, hvordan æresrelaterede sager håndteres og forebygges i Holstebro Kommune.

Som en del af planen er der etableret hhv. en følgegruppe på lederniveau og en nøglepersonsgroupe på medarbejderniveau. Grupperne varetager koordination, sparring og vidensdeling på tværs samt strategiske beslutninger om, hvordan området kan udvikles i kommunen. Grupperne består af repræsentanter fra kommunens forvaltninger samt fra politiet og fra et lokalt krisecenter.

Der er iværksat en række tiltag for at styrke børn og unges selvbestemmelse. Fx tager en tosprogskonsulent ud og underviser alle elever i 8. og 9. klasse om æresrelaterede temaer på baggrund af casemateriale.

Derudover er der afholdt opkvalificeringsforløb hvert andet år siden 2011, hvor kommunale medarbejdere rustes til at håndtere æresrelaterede temaer på både børne- og voksenområdet. Forløbene afholdes i samarbejde med Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Det politiske fokus på æresrelaterede konflikter i Holstebro Kommune har betydet, at andre lokale aktører, så som Bydelsmødrene og Integrationsrådet, også er begyndt at arbejde aktivt med at fremme selvbestemmelse og forebygge negativ social kontrol i Holstebro.

For mere information kontakt:

Facilitator Karina Byskov Viborg, Job og kompetencecenter Vest
E-mail: Karina.Byskov.Viborg@holstebro.dk

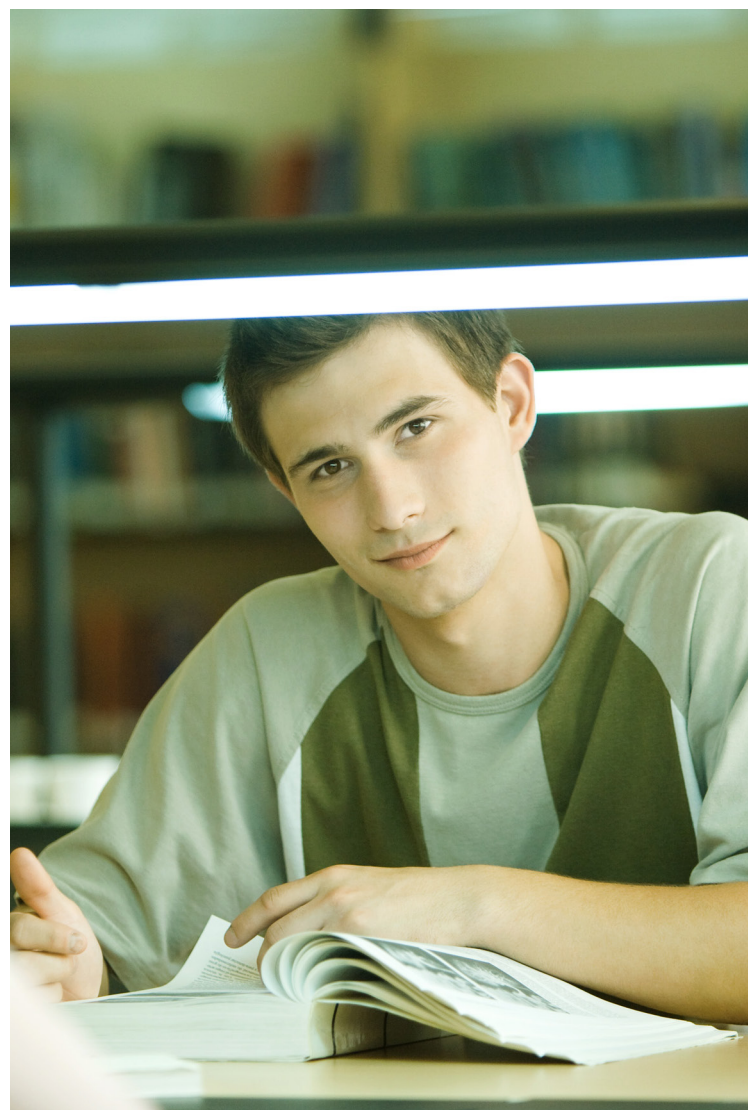
Lokale muligheder for unge under integrationsloven

Som nævnt i afsnittet omkring de nationale rammer, er unge 18-25 årige under integrationsloven underlagt samme regler om den virksomhedsrettede indsats som de voksne.

For de unge, som vurderes at kunne gennemføre en uddannelse, er det hensigtsmæssigt at kommunerne, inden for de muligheder integrationsloven giver, tænker de virksomhedsrettede forløb ind i et sammenhængende uddannelsesrettet forløb. En del kommuner bruger fx virksomhedspraktikker til at afklare uddannelsesvalg.

KL opfordrer til, at kommunerne har differentierede tilbud til unge under integrationsloven alt afhængig af, om de vurderes at kunne gennemføre en uddannelse eller ej.

KL opfordrer til, at kommunerne giver en uddannelsesrettet indsats til de unge under integrationsloven, der vurderes at kunne gennemføre en uddannelse, som kombinerer danskundervisning, virksomhedsforløb og uddannelsesforberedende aktiviteter i et sammenhængende forløb.

Case: 'Den bedste start' – uddannelsesrettede forløb for unge nyankomne flygtninge og familiesammenførte i Vejle Kommune

Vejle Kommune har, i samarbejde med LG Insight, udviklet et koncept for sammenhængende forløb for unge i integrationsprogrammet. Udviklingsarbejdet går på tværs af relevante integrations-, beskæftigelses- og uddannelsesfaglige aktører i kommunen. Målet er, at flere af de unge får en tilknytning til uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet.

Der er tre spor i indsatsen, som de unge kan visiteres til:

- > Uddannelsesspor 1: Sigter mod start på VUC eller ordinær ungdomsuddannelse
- > Uddannelsesspor 2: Sigter mod fx EGU eller STU
- > Jobspor 3: Sigter mod ordinær ansættelse, herunder også IGU

Forløbet indledes med en visitation, hvor alle unge som udgangspunkt visiteres til uddannelsesspor 1. Inden for de første tre måneder kan de unge visiteres til spor 2 eller 3 på baggrund af en afdækning af deres interesser og forudsætninger.

Både uddannelsesspor 1 og 2 kombinerer sprogundervisning, praktik og uddannelsesforberedende aktiviteter, hvor jobsportet alene har sprogundervisning og praktik. Det er centralt for den unges motivation og for at opnå progression, at elementerne tænkes i samspil, så praktik og undervisning understøtter hinanden.

Sammenhængen sikres ved, at de unge vælger et erhvervstema, som matcher deres mulige uddannelses- og jobinteresser (fx 'børn, unge og ældre' eller 'service og detail'). Inden for hvert tema tilbydes de unge praktikker, hvor de:

- > Introduceres generelt til arbejdspladskultur
- > Introduceres til arbejdsfunktioner, fagbetegnelser samt mulige uddannelsesveje indenfor erhvervstemaet
- > Opnår motivation for uddannelse
- > Kompetenceudvikles og i praksis bruger de træningselementer, som de har lært i almen uddannelsesstilbud og sprogtilbud.

Under hele forløbet foretages løbende målinger af den unges motivation, forudsætninger og progression i forhold til det mål, der er sat for indsatsen. Da konceptet er nyt, er der endnu ikke målbare effekter. De indledende erfaringer peger dog i en positiv retning.

For mere information kontakt:

Afdelingsleder Lone Lisby, Jobcenter Vejle
E-mail: lonli@vejle.dk

AKTIV DELTAGELSE I SAMFUNDSLIVET

Aktiv deltagelse i samfundslivet styrker integrationen, og her spiller sprog en nøglerolle. Gode danskundskaber er helt afgørende for at kunne deltage og for at blive en del af arbejdsmarkedet. Samtidig er det også ved netop at være en del af samfundets fællesskaber, at sproget bliver udviklet. Sprogcentre har her en central plads, ligesom også frivillige kræfter er med til at styrke nye borgeres danskundskaber og udgør en vigtig social støtte, fordi frivillige relationer kan åbne nye døre ind til lokalsamfundet og arbejdsmarkedet¹².

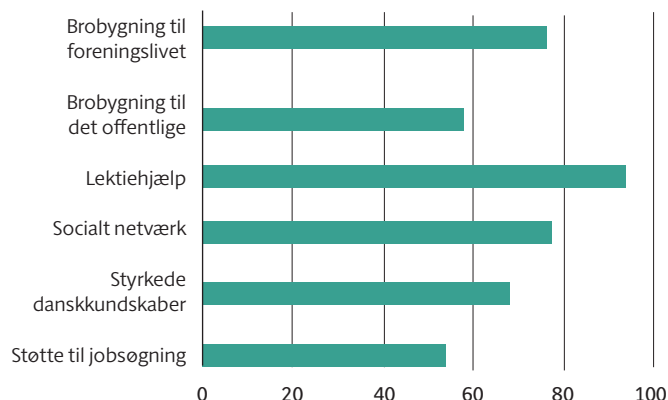
Analyser viser, at jo større engagement ikke-vestlige indvandrere og efterkommere selv har i det frivillige foreningsliv, des mere styrker det deres sprogundskaber, netværk, tilknytning til samfundet og andre integrationsfaktorer¹³.

Foreningsdeltagelsen for ikke-vestlige indvandrere og efterkommere er lavere i de by- eller boligområder, hvor der er en stor koncentration af indvandrere og efterkommere end i øvrige områder. Derudover er foreningsdeltagelsen generelt lavere for disse grupper set i forhold til borgere med etnisk dansk baggrund¹⁴.

Det er afgørende at skabe partnerskaber på tværs af kommuner, civilsamfund og boligorganisationer, så den kommunale drift understøttes og bliver understøttet af lokale samarbejdspartnere i integrationsindsatsen. Her kan der være meget at hente ved blot at skabe større viden om hinandens indsatser på tværs af organisationer, så udbredelsen og sammenhængen styrkes mest muligt.

Næsten to tredjedele af kommunerne angiver i KL's survey, at de ofte samarbejder med boligorganisationer om integrationsindsatsen. Derudover angiver næsten alle kommuner, at de samarbejder med frivillige om integrationsindsatsen, hvilket også fremgår af nedenstående diagram.

Kommunernes samarbejde med frivillige om integrationsindsatsen (%)

12) LG Insight (2018): Venner Viser Vej, effektundersøgelse af kommunernes samarbejde med frivillige i integrationsindsatsen

13) Oxford Research (2016): Dokumentationsindsatsen – civilsamfundet bygger bro.

14) Udlændinge og Integrationsministeriet (2017): Medborgerskab 2017: Holdninger i boligområder med stor koncentration af nydanskere

NATIONALE RAMMER – ANBEFALINGER TIL LOVGIVERE

Opfølgning på reform af danskuddannelserne

Tilegnelse af danskuddannelser er en af de helt centrale forudsætninger for at kunne deltage i det danske samfundsliv og på arbejdsmarkedet. Siden to- og trepartsaftalerne er der sat aktivt ind for at gøre danskuddannelserne mere erhvervs- og virksomhedsrettede, og der er gennemført betragtelige ændringer i lovgivningen på området. KL mener, at det er relevant med en hurtig opfølgning på, om lovændringerne i praksis understøtter intentionerne bag aftalerne, særligt hvad angår reglerne for de selvforsørgende kursister (altså kursister, der ikke er i integrationsprogram), hvor der blandt andet er indført en klippekortmodel.

Som led i skatteaftalen, der blev indgået den 6. februar 2018, bliver der per 1. juli 2018 indført deltagerbetaling for selvforsørgende kursister i danskuddannelse på 2.000 kr. pr. modul, eller hvad der svarer til 12.000 kr. for en hel danskuddannelse. Deltagergebyret vil betyde, at væsentlig færre vil deltage i danskuddannelse. Dette udgør en barriere for, at den enkelte kan blive en del af fællesskabet og blive en langsigtet ressource for det danske arbejdsmarked.

KL mener, at der bør gennemføres en hurtig evaluering af lovændringerne på danskuddannelsesområdet, særligt hvad angår de selvforsørgende kursister hvor der er indført en række nye regler. Evalueringen skal afdække eventuelle u hensigtsmæssigheder i forhold til incitamentsstrukturen og til den praktiske tilrettelæggelse af danskuddannelserne.

KL mener, at den kommende indførelse af deltagerbetaling for selvforsørgende kursister i danskuddannelse bør tilbagerulles, så målgruppen fortsat vil have adgang til gratis danskuddannelse. KL anerkender, at der er behov for at fremme, at personer, der tilmelder sig danskuddannelse, også følger og gennemfører undervisningen. Dette formål tilgodeses i tilstrækkelig grad ved det allerede indførte depositum.

Tolkning og teknologi

For borgere, som endnu ikke har tilegnet sig tilstrækkelige danskuddannelser til, at dialogen med kommunen kan foregå på dansk, er der behov for at kommunikere af andre veje. Gensidig sproglig forståelse er afgørende for integrationsindsatsen og for, at der kan træffes korrekte afgørelser m.v.

Kommunerne er i den sammenhæng afhængige af tolkeydelser af god kvalitet. KL er optaget af at spille konstruktivt ind i den generelle udvikling af kvalitetsstandarder på tolkeområdet. Kommunerne er dog også afhængige af et fleksibelt udbud af tolkeydelser, når fx ændrede tilstrømningsmønstre giver uforudsete behov for tolkning på nye sprog. KL mener derfor, at man skal være varsom med at indføre obligatoriske uddannelses- og certificeringskrav på tolkeområdet.

Der er store potentialer at spore i udviklingen af teknologier til oversættelse mellem sprog, både i tale og på skrift. Disse teknologier kan være med til at understøtte og øge kvaliteten på tolkeområdet. Video- og teletolkning er efterhånden relativt udbredt i kommunerne. Derudover udvikles der kontinuerligt på fx oversættelsesapps og øresnegle, som kan rumme store potentialer for at sikre endnu mere smidige kommunikationskanaler mellem borgerne, kommunen, virksomhederne m.fl.

Strategisk samarbejde med almene boligorganisationer

Meget af det lokalt forankrede integrationsarbejde foregår inden for og i samarbejde med den almene boligsektor. Der kan med fordel arbejdes på at styrke det strategiske niveau i det lokale samarbejde mellem boligorganisationer og kommuner. Her er et fokuspunkt at sikre, at boligsociale indsatser spiller sammen med og understøtter den kommunale kernerdrift, også i forhold til at fremme integrationen og modvirke parallelsamfund.

KL mener, at udmøntningen af Landsbyggefondens midler til boligsociale indsatser skal ske på en måde, så indsatserne spiller sammen med og understøtter den kommunale kernerdrift, også i forhold til at fremme integrationen og modvirke parallelsamfund.

KL mener, at rammerne om det strategiske samarbejde mellem kommuner og boligorganisationer m.fl. skal styrkes, eksempelvis omkring den boligsociale anvisning, boligsociale indsatser og integrationsindsatsen. Det kan fx være gennem en statslig pulje til udvikling og kapacitetsopbygning i forhold til strategiske tværgående partnerskaber.

LOKALE MULIGHEDER – ANBEFALINGER TIL KOMMUNERNE

Erhvervsrettet danskuddannelse

Samarbejdet med sprogcentrene er afgørende for en sammenhængende og beskæftigelsesrettet integrationsindsats. Med to- og trepartsaftalerne blev det slået tydeligt fast, at manglende sprogkunderskaber ikke må være en hindring for, at flygtninge kommer i arbejde. Sproget skal tænkes ind med et job for øje. Samtidig er udvikling af sproglige kompetencer en forudsætning for at få en langsigtet tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er derfor helt centralt, at beskæftigelsesindsatsen og danskuddannelserne tænkes i et tæt samspil. Danskundervisningen skal have et stærkt erhvervsfokus. Men samtidig bør kommunerne have fokus på den sproglige opkvalificering, og på at flygtninge og indvandrere prioriterer danskundervisningen, også efter at de er kommet i job. Den sproglige opkvalificering er afgørende for den langsigtede tilknytning til arbejdsmarkedet og for at borgerne ikke er de første til at miste deres job, hvis konjunkturerne vender.

KL, LO, DA og 16 kommuner og sprogcentre har haft gode erfaringer med projektet Dansk+. Projektet kobler virksomhedspraktik for indvandrere med svage sproglige kompetencer med en frivillig sprogmakker i virksomheden, der sikrer, at den pågældende lærer og forbedrer sit danske sprog i løbet af arbejdsdagen.

Mere end hver tredje af de indvandrere, der deltog i projektet, kom efterfølgende i job eller uddannelse. Sprogmakkermodellen vil både være relevant at bruge for nyankomne flygtninge og for dem, der har været længere tid i landet, men som stadig har væsentlige sproglige barrierer.

KL opfordrer til, at kommunerne holder en tæt dialog med sprogcentrene om udviklingen og samspillet mellem den virksomhedsrettede indsats og den erhvervsrettede danskundervisning. Her er det også vigtigt at tænke virksomhederne og de virksomhedsrettede tilbud ind. Samtidig bør der være fokus på, at borgerne fortsætter deres danskuddannelse - også efter de er kommet i job.

KL opfordrer til, at kommunerne tilrettelægger deres udbud af danskuddannelse, så udbudsprocessen understøtter et konstruktivt samarbejde mellem kommune og sprogcenter i alle faser, herunder tilbudsfasen, det løbende tilsynsarbejde og i virksomhedsoverdragelsen. Der kan fx hentes inspiration i KL's vejledning til udbud af danskuddannelse: <http://www.kl.dk/Integration/Ny-vejledning-om-udbud-af-danskuddannelser-til-voksne-udlandinge-id225166/>

KL opfordrer til, at kommunerne og sprogscentrene lader sig inspirere af sprogmakkermodellen fra Dansk+ projektet. Erfaringerne fra projektet kan findes her: www.dansktoplus.dk

Case: Styrket sprogfokus i virksomhedsindsatsen for flygtninge og indvandrere i Kolding Kommune

Kolding Kommune har, med inspiration fra sprogmakkermodellen fra Dansk+ projektet, indarbejdet sproglig træning i alle led af den beskæftigelsesrettede indsats for nyankomne flygtninge og familie-sammenførte.

Kommunen har ansat 10 sproglærere, blandt de ca. 33 ansatte i integrationsafdelingen, som understøtter de nyankomne i at lære brancherettet dansk – både som del af kommunens eget arbejde med branchepakker og ude i virksomhederne.

Sproglærerne leverer, udover sprogr træning, også en håndholdt indsats i forbindelse med praktikforløb, som både tager hånd om borgernes behov og understøtter virksomhederne i deres arbejde med borgeren.

Erfaringerne med det intensiverede sprogfokus har vist, at mange af de udfordringer på arbejdspladsen, som umiddelbart tilskrives sproget, i lige så høj grad relaterer sig til kulturforståelse. Kolding Kommune har på den baggrund iværksat et projekt, hvor 100 flygtninge har fået et kulturtræningsforløb med henblik på at få dansk arbejdspladskultur ind under huden. Samtidig har en række virksomheder og 60 kommunale medarbejdere på tværs af fagområder som beskæftigelse, familie og børn og unge, også gennemgået et forløb.

Integrationsindsatsen i Kolding Kommune har vist gode resultater. Over halvdelen af de nyankomne flygtninge og familiesammenførte er kommet i job efter tre år i landet, mens landsgennemsnittet ligger på 38 pct.

Den specialiserede indsats, som er opbygget i integrationsafdelingen, bliver også benyttet i forhold til borgere, som ikke er i målgruppe for integrationsprogrammet. Det vil sige at også flygtninge og indvandrere, som er en del af den ordinære beskæftigelsesindsats fordi de fx har været i landet længere end fem år, også kan modtage forløb med særligt sprogfokus i integrationsafdelingen.

For mere information kontakt:
Integrationschef Bethina Danielsen
E-mail: beld@kolding.dk

Partnerskaber med boligorganisationer

Der er en række områder, hvor det giver mening, at kommuner og boligorganisationer samarbejder om integrationsindsatsen. En af de oplagte snitflader er indsatsen for at få boligplaceret nyankomne flygtninge. Det gælder både i det praktiske arbejde med at oplyse flygtningene om husregler, fællesfaciliteter m.v. og i det netværksskabende arbejde med at introducere til naboer og det sociale liv i området.

KL opfordrer til, at samarbejdet mellem kommuner og almene boligorganisationer styrkes i forbindelse med boligplacering af flygtninge for at sikre, at de falder godt til og tilpasser sig reglerne i boligområdet.

Samarbejde med boligorganisationer og boligsociale projekter har især en vigtig funktion i forhold til at nå ud til grupper, som ellers lever relativt isoleret fra det omkringliggende samfund. Her kan der fx være tale om indvandrerkvinder, som er langt fra arbejdsmarkedet og andre af samfundets fællesskaber.

KL opfordrer til, at kommunerne indgår partnerskaber med boligselskaber og boligsociale projekter om indsatser, der fx understøtter isolerede indvandrerkvinders forældreskab og vej til arbejdsmarkedet.

Case: Mødregruppe for isolerede kvinder i Haderslev Kommune

I Haderslev Kommunes integrations- og modtagecenter er man gået sammen med den boligsociale helhedsplan "Hjemegn 6100" om en mødregruppe for nybagte mødre under integrationsprogrammet.

Formålet med indsatsen er, at:

- > Understøtte kvinderne i at indtræde på arbejdsmarkedet efter endt barsel
- > Sikre at børnene tidligt får mulighed for tilknytning til det danske samfund, bl.a. gennem pasning i dagtilbud
- > Understøtte kvindernes deltagelse i det danske samfund, og dermed undgå isolation og parallelsamfund.

Gennem et forløb på 8 mødegange bliver kvinderne introduceret til bl.a. daginstitutioner, sundhedsplejerske og får træning i sprog, sundhed og forældre/barnkontakt.

Kommunens sundhedsplejersker bidrager til rekruttering af kvinderne.

Resultater

Kommunen oplever et stort løft blandt de deltagende kvinder, som kommunen ellers har svært ved at nå med ordinære tilbud. Kommunen oplever tilmed en øget trivsel blandt kvinderne og en forbedring i samværet med deres børn. Endelig øges kvindernes tillid til de generelle kommunale servicetilbud, og kvinderne etablerer nye netværk med andre kvinder.

For mere information kontakt:
Familiekonsulent Birgitte Steinicke, Integrations- og modtagecenter Haderslev - E-mail: bije@haderslev.dk

Lokale partnerskaber om børn og unge

Civilsamfundet har en bærende rolle i forhold til at nå ud til børn og unge. Fx viser erfaringer fra Projekt 18+, som er et samarbejde mellem Røde Kors, Ungdommens Røde Kors og fire kommuner, at sociale fællesskaber er essentielle for, at unge flygtninge bliver en del af det danske samfund. De unge flygtninge har et ønske om at møde andre unge gennem aktiviteter og fællesskaber, hvor det ikke er afgørende, om man er flygtning, etnisk dansk eller noget helt tredje¹⁵.

Gennem mere utraditionelle samarbejder er det muligt at bryde den sociale arv ved at tilbyde de unge andre rammer end de traditionelle job- og uddannelsesstier, som de typisk møder i folkeskolen og på ungdomsuddannelserne.

Fx arbejder flere kommuner med at styrke iværksætterkulturer hos de unge som en vej til at skabe en kulturændring, der kan løfte unge i udsatte boligområder og lære dem at tro på sig selv og på deres egne evner.

KL opfordrer til, at kommunerne samarbejder med boligorganisationer og civilsamfund om at engagere børn og unge i udsatte boligområder, fx ved at understøtte iværksætteri som en vej til personlig udvikling og selvforsørgelse for de unge.

15) Røde Kors, Ungdommens Røde Kors – støttet af Bikubenfonden (2018): 18+ Læringsrapport

Case: Iværksætteri på skoleskemaet i Aarhus Kommune

Iværksætteri er et projekt, som syv skoler i Aarhus Kommune, Ung i Aarhus Syd og seks boligsociale helhedsplaner arbejder sammen om i perioden fra 2017-2020.

Målet er at give piger og drenge i 7.-9. klasse iværksætterkompetencer og –erfaringer samt at give dem et sted, hvor de kan omsætte teori til praksis – nemlig i de udsatte boligområder som skolerne ligger i nærheden af, og hvor mange af eleverne bor.

På den måde er de med til at skabe en iværksætterkultur i udsatte boligområder i Aarhus Kommune. Dette forventes at styrke medborgerskabet og det lokale samfundengagement for børn og unge beboere i udsatte boligområder, samt fremme lysten blandt de unge til at uddanne sig efter folkeskolen.

Projektet baserer sig på dansk og international forskning, der viser, at undervisning i iværksætteri, særligt for udsatte og udfordrede elever, viser effekt i form af:

- > Signifikant højere tillid til egne evner til at håndtere usikkerhed, være kreativ og til at planlægge
- > Signifikant mere engagerede i deres undervisning og større lyst til at arbejde med innovation i etablerede organisationer
- > Signifikant højere skoleengagement for elever med arbejdsløse forældre.

For mere information kontakt:

Udviklingskonsulent Esben Hansen, Det Boligsociale Fællessekretariat
E-mail: fs-aarhus.dk

Foreningsdeltagelse og frivilligt arbejde

Aktiv deltagelse i foreningslivet og i frivilligt arbejde er i sig selv integrationsfremmende. Det fremmer bl.a. danskundskaber, tilknytning til samfundet og positivt syn på myndighederne.

Derfor skal den frivillige indsats ikke kun være noget, der iværksættes for flygtninge og indvandrere, men også *med* dem. Det er i høj grad vigtigt, at de selv deltager aktivt i civilsamfundet, også som frivillige.

Fx kan flygtninge, der har været i landet i kortere tid, være med til at hjælpe andre nyankomne med at falde til, som det fx er tilfældet i MindSpring-metoden.

KL opfordrer til, at kommunerne fremmer flygtninge og indvandreres aktive deltagelse i foreningslivet og som frivillige. På den måde kan de både blive en aktiv ressource i lokalsamfundet og få erfaringer med at begå sig i samfundets forenings- og fritidsliv samt andre sociale fællesskaber.

Case: Arbejde med MindSpring-metoden i Nyborg Kommune

Nyborg Kommune samarbejder med Dansk Flygtningehjælp om MindSpring-metoden, som er et psykosocialt gruppeforløb for nyankomne flygtninge og familiesammenførte. Formålet er at give deltagerne viden og bevidsthed om de problematikker, der kan knytte sig til et liv i eksil, samt mulighed for at dele erfaringer med andre i samme situation.

Det særlige ved metoden er, at grupperne ledes på deltagerens modersmål af en frivillig træner med samme sprog og kulturelle baggrund, som deltagerens. Samtidig er der en medtræner fra kommunen, som står for rekruttering af deltagere og de praktiske forhold omkring forløbet, og som derudover deltager i gruppeforløbet som bindeled til kommunen.

Et MindSpring forløb består af 8 gruppe-møder af 2 timer. Gruppeforløbet tager udgangspunkt i en manual, som detaljeret beskriver temaer og øvelser.

Nyborg Kommune har gennemført forløb for hhv. grupper af børn, unge og forældre. For forældre er der bl.a. fokus på opdragelse og forældreskab, mens forløbene for børn og unge bl.a. omhandler identitet, stress og traumer, rettigheder og netværk.

Tilbagemeldingerne fra deltagerne i gruppeforløbene har været meget positive. Kommunen finder, at forløbene er et nyttigt supplement til den almene indsats for flygtninge og familiesammenførte, da den understøtter de nyankomne med elementer, som ikke nødvendigvis bliver berørt i forbindelse med integrationsprogrammet og den øvrige modtageindsats.

I Nyborg Kommune er MindSpring forankret på skole- og dagtilbudsområdet, og der er planer om at udvide konceptet til også at omfatte temaer, som knytter sig specifikt til disse områder.

For mere information kontakt:
Pædagogisk adm. konsulent Pernille Hejmann El-Zayyat, Skole- og kulturafdelingen
E-mail: phe@nyborg.dk

Veje til fællesskabet

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S
Tlf. 3370 3370
kl@kl.dk
www.kl.dk
 @kommunerne
 facebook.com/kommunerne

Produktionsnr. 830357